

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
учасників ХХІІ Міжнародної
науково-практичної конференції
(26–27 лютого 2026 р., м. Харків)**

Харків 2026

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди (Україна),
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна),
Вірменський державний педагогічний університет імені Х. Абовяна (Вірменія),
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія),
Телавський державний університет імені Якоба Гогобашвілі (Грузія),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка (Україна),
Куявсько-Поморська Вища Школа в Бидгощі (Польща)

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
учасників XXII Міжнародної
науково-практичної конференції
(26–27 лютого 2026 р., м. Харків)

Харків
2026

УДК [37:001]«20»

Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № __ від __. __. 2026 р.)

Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць учасників XXII Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 лютого 2026 р., м. Харків) / за наук. ред. К. Юр'євої. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2026. ____ с.

Мови видання: українська, англійська, німецька, польська

Для наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, учителів, вихователів, здобувачів вищої освіти. Може використовуватись у навчальному процесі на всіх рівнях вищої освіти.

Усі статті пройшли рецензування, зберігають авторську редакцію. Всю відповідальність за зміст публікацій несуть автори.

Організаційний комітет конференції:

Юрій БОЙЧУК – голова організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Світлана БЕРЕЖНА – заступник голови організаційного комітету, доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Майя БОЛКВАДЗЕ – доктор філологічних наук, асистент-професор департаменту педагогічних наук Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Людмила ГАВРІЛОВА – доктор педагогічних наук, професор, незалежний дослідник (Аахен, Німеччина)

Микола ДАНИЛЮК – доктор філософії з педагогіки, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Далі ДОБОРДЖГІНІДЗЕ – доктор філологічних наук, асистент-професор Департаменту європейських студій Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Маріам ІСПІРЯН – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з навчально-наукової роботи Вірменського державного педагогічного університету імені Хачатуря Абовяна (Єреван, Вірменія)

Володимир КАРАПЕТАН – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри вікової та педагогічної психології Вірменського державного педагогічного університету ім. Х. Абовяна (Єреван, Вірменія)

Мелс МКРТУМЯН – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології Вірменського державного педагогічного університету імені Хачатуря Абовяна (Єреван, Вірменія)

Рузанна ПЕТРОСЯН – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної психології та соціології Вірменського державного педагогічного університету імені Хачатуря Абовяна (Єреван, Вірменія)

Алла СОКОЛОВА – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Лела ТАВДГІРІДЗЕ – доктор педагогічних наук, професор, професор департаменту педагогіки Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Марина ТКАЧЕНКО – кандидат педагогічних наук, доцент, координатор наукової роботи факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Володимир ФОМІН – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Нато ШЕРОЗІЯ – доктор педагогічних наук, асоційований професор департаменту педагогічних наук Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Катерина ЮР'ЄВА – заступник голови, вчений секретар організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Олександра ЯНКОВИЧ – доктор габілітований, професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти Куявсько-Поморської Академії (Бидгощ, Польща)

Редакційна колегія:

Катерина ЮР'ЄВА – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Далі ДОБОРДЖГІНІДЗЕ – доктор філологічних наук, асистент-професор Департаменту європейських студій Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Володимир КАРАПЕТЯН – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри вікової та педагогічної психології Вірменського державного педагогічного університету ім. Х. Абовяна (Єреван, Вірменія)

Аліна КРИВОБОКОВА – редактор редакційно-видавничого відділу Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Тамар МІКЕЛАДЗЕ – доктор педагогічних наук, асоційований професор, завідувач департаменту освітніх наук, Телавський державний університет імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Алла СОКОЛОВА – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Володимир ФОМІН – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Неллі ХАЧАТРЯН – пошукувач кафедри психології розвитку та освіти Вірменського державного педагогічного університету ім. Х. Абовяна (Єреван, Вірменія)

Олена ШАПОВАЛОВА – начальник редакційно-видавничого відділу Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Олександра ЯНКОВИЧ – доктор габілітований, професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти Куявсько-Поморської Академії (Бидгощ, Польща)

Наталія ВНУКОВА

доктор економічних наук, професор
професор кафедри митної справи та фінансових технологій,
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна

ЗНАЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ РІВНЯ МАГІСТР

В Україні відбувається перехід у науковій сфері на фінансування за результатами діяльності. Кабінет Міністрів України ухвалив рішення про спрямування 3,28 млрд грн додаткового фінансування науковим установам та закладам вищої освіти за результатами проведеної державної атестації. Розподіл коштів уперше проводитимуть за формульним механізмом [5]. Все це свідчить про поглиблення наукової складової в освітньому процесі.

З огляду на значення, яке наука й технології мають для економічного та суспільного розвитку країн укладена Угода між КМУ України та Урядом Федеративної Республіки Німеччини про співробітництво у сферах науки, технологій, інновацій та вищої освіти від 11 жовтня 2024 року [4], яка передбачає різні форми заходів співробітництва і створення нової формальної підстави для співробітництва саме у сферах вищої освіти та інновацій. Чим ще цікава ця Угода, що відповідно до офіційного вебпорталу парламенту з термінології законодавства визначення терміну наука надано тільки один раз саме в ній [2].

Наука визначена як дослідження в усіх галузях, що підкреслює всеосяжність наукових досягнень.

Пандемія та воєнний стан суттєво вплинув на розвиток дистанційної форми вищої освіти, що ускладнило проведення наукових досліджень. Паралельно відбувається удосконалення вимог за Національною рамкою кваліфікацій, стандартами вищої освіти і початком активного розвитку професійних стандартів.

Для досягнення 7 рівня Національної рамки кваліфікацій [3] щодо підготовки магістрів за першим дескриптором (знання) необхідно сформувані спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні *наукові* здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення *досліджень*, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань. Отже, чітко визначені напрями досягнення *наукових* результатів та проведення *досліджень*, що і вимагає формування інноваційних підходів до використання сучасних методів дослідження.

Щодо другого дескриптора відносно умінь та навичок є вимога до формування спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, необхідних для проведення *досліджень* та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та

процедур, досягнення здатності інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах. Додатково розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Отже, аналогічно стоїть завдання з набуття умінь та навичок здійснювати дослідження або займатися інноваційною діяльністю, зокрема, міждисциплінарні, що є актуальним для менеджменту будь-яких галузей, що також корелюється з науковими результатами.

Відносно комунікацій є зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються, отже, до здобувачів вищої освіти. Ця вимога передбачає участь здобувачів у наукових заходах. Отже, питання результативності наукових досліджень є складовою загальної системи застосування різних методів.

За наступним дескриптором щодо автономії та відповідальності передбачається управління робочими або освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів. Додатково у здобувачів вищої освіти рівня магістр висувається відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів, що інтегровано в дослідницький процес.

Досягнення висунутих компетентностей передбачає значний обсяг самостійної роботи, підготовки тез, статей, участь у творчих конкурсах, формування продуктивних команд. Для посилення фахових досягнень бажаний послідовний зв'язок з магістерською роботою із вивченням першоджерел, зокрема, нормативної бази і звітності суб'єктів господарювання. Використання ШІ має відбуватися із виконанням вимог до академічної доброчесності.

Законодавчі ініціативи щодо розширення форм державної підтримки у сфері освіти в умовах воєнного стану [1] спрямовані на компенсацію освітніх втрат та розширення залученості здобувачів вищої освіти до інноваційної діяльності, що сприятиме науковим дослідженням у всіх галузях знань.

Список використаних джерел

1. Бредіхіна В. Л., Внукова Н. М., Жорнокуй Ю. М. Розширення форм державної підтримки у сфері освіти в умовах воєнного стану *Ефективність національних засобів захисту приватних прав та інтересів в Україні*: зб. матеріалів наук.-практ. круглого столу (м. Київ, 03 грудня 2025 р.). Київ : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. 2025. С. 40–44. URL: <https://surl.li/geleml>
2. Наука. Термінологія законодавства : Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/16610>
3. Національна рамка кваліфікацій: Постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1341 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
4. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про співробітництво у сферах науки, технологій, інновацій та вищої освіти: Угода Кабінету Міністрів України від 22.10.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276_002-24/ed20250110#Text
5. Уряд запроваджує нову модель фінансування наукової сфери. URL: <https://surl.li/ipstus>

ЗМІСТ

НАУКА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО В ЧАСИ ВІЙНИ ТА В МОДЕЛЯХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	4
Атрохов А. Взаємодія оборонного та цивільного наукових секторів: синергетична роль Національної ради України з питань розвитку науки і технологій та Національного фонду досліджень України в системі воєнно-наукових досліджень Міністерства оборони України.....	5
Батаєва К., Батаєва О. Тривале онлайн-навчання та кар'єрні очікування студентів-вокалістів під час війни.....	8
Бідюк Д. Професійна незламність педагогів-хореографів у воєнний час: освітні, психологічні та кроскультурні виміри.....	10
Близнюк Т., Торгашева К. Вплив війни та повоєнного стану на дизайн логотипів.....	13
Бородіна О., Шевченко О. Роль фізичної культури у формуванні культури безпеки життєдіяльності молоді в умовах воєнних ризиків.....	16
Василенко О. Основні підходи до вивчення стресу та толерантності до невизначеності в умовах кризового періоду: теоретичний аспект.....	19
Внукова Н. Значення наукової діяльності при дистанційній формі вищої освіти рівня магістр.....	24
Kinas I. Emotional intelligence as a factor of psychological resilience of higher education students of various specialties in conditions of martial law.....	26
Красильникова І., Глуханюк В. Методологічні аспекти формування інформаційно-культурної безпеки України засобами мистецької освіти в умовах війни.....	29
Кузніченко О., Узун А. Міжнародна система захисту прав людини в умовах війни та повоєнного відновлення.....	32
Лебедик Л. Психологічний супровід розвитку дитини раннього та дошкільного віку як технологія роботи практичного психолога в часи війни та в моделях повоєнного відновлення.....	35
Левицький В. Культура як інструмент спротиву під час війни.....	41
Марущак О., Будикіна Б. Декоративно-ужиткове мистецтво як засіб підтримки ментального здоров'я здобувачів освіти в контексті травмоінформованого підходу.....	44
Переверзєва О. Музикотерапія у кризових ситуаціях сьогодення.....	51
Семеновський А. Адаптація міжнародних програм співпраці у процесі формування інклюзивного міського простору в Україні.....	53
Сеньовська Н., Скуратко Т. «Уроки людяності» Олени Хмельницької: методика формування ціннісних орієнтацій сучасних українців.....	56
Сіньова Л. Зміни державної допомоги при народженні дитини у 2026 році.....	59
Сторожук О., Сторожук І. Актуальні питання розвитку освіти і науки у повоєнній Україні крізь призму новітнього менеджменту в епоху штучного інтелекту.....	64
Стрельников В. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти як перспективний напрямок діяльності Академії неперервної освіти в часи війни та в моделях повоєнного відновлення.....	69
Чайковська Г. Роль освіти у забезпеченні сталого розвитку суспільства в умовах війни.....	74
Чуб І. Концептуальні засади національної стійкості Нідерландів.....	78
Шершньова О. Культура мовлення як чинник національної стійкості в умовах війни та повоєнного відновлення України.....	81
Шершова Т. Концертна діяльність під час війни: між арт-терапією та культурною дипломатією.....	87
Шимкова І., Цвілик С. Цифровізація музейних фондів як засіб превентивного збереження культурного коду України.....	92
Янкович О., Кузьма І. Попередження «синдрому дефіциту природи» у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в умовах сучасних суспільних викликів.....	98
ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ СИСТЕМ ОСВІТИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	101
Богашко О., Богашко І. Європейський вектор модернізації системи розвитку кадрового потенціалу публічної служби.....	102
Darmofal E. The greening of higher education as a vector for European integration and the implementation of the sustainable development goals.....	111
Коноваленко Т. Синергія міжнародної співпраці у розбудові Європейського простору вищої освіти.....	114
Крутько І. Трансформація моделі професійної підготовки вчителя в умовах європейської інтеграції від предметоцентризму до рефлексивної професійності.....	120

Україна, 61002, Харків
вул. Алчевських, 29

У збірці представлено результати актуальних наукових досліджень науковців, викладачів, учителів, вихователів, докторантів, здобувачів третього (освітньо-наукового), другого (магістерського) і першого (бакалаврського) рівнів вищої освіти, здобувачів загальної середньої освіти – учасників **XXII Міжнародної науково-практичної конференції «Методологія сучасних наукових досліджень»** (Харків, 26–27 лютого 2026 р.) з України, Бразилії, Грузії, Данії, Канади, Китайської Народної Республіки, Литви, Німеччини, Польщі.

Для наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, учителів, вихователів, здобувачів вищої освіти. Може використовуватись у навчальному процесі на всіх рівнях вищої освіти і в теоретичних наукових дослідженнях.